

Zonnebaars

Zachtjes schuift het ene na het andere golfje het strandje aan de Flaes op. Het water vormt witte schuimrandjes op het zand. Het water in het ven is ondiep maar donker, omdat de bodem bedekt is met algen en allerlei plantenresten. Toch zijn er ook plekken waar het gelige zand duidelijk te zien is. Ze zijn dicht bij de oever en het is goed te zien dat het kuilen zijn. Rond van vorm en de doorsnee is 30 tot 50 centimeter. Zou er een groot dier door het water hebben gelopen? Koeien staan hier niet. Misschien een ruiter die z'n paard heeft laten drinken? Als ik een stap dichterbij doe schiet iets uit een van de kuilen weg en verdwijnt in dieper water. In een andere kuil zie ik iets bewegen. En dit keer blijft de schim lang genoeg om te kunnen zien dat het een vis is. Nog een stap en ook deze vlucht weg. Net lang genoeg gezien om de soort te herkennen: zonnebaars (*Lepomis gibbosus*). Het zijn mannetjes die in de kuilen de eitjes bewaken die hier eerder door een vrouwtje zijn afgezet en door hem zijn bevrucht. Bijna alle mannetjes hebben hun eigen nestkuil. Het broed in de nestkuil verdedigen ze fel tegen andere mannetjes. Maar de mannetjes die zelf geen kuil hebben, proberen – als de eigenaar even niet oplet- de eitjes ook te bevruchten.

foto: Jelger Herder (www.digitalnature.org)

De zonnebaars komt uit Noord-Amerika en is eind negentiende eeuw voor de sportvisserij en als siervis geëxporteerd naar Europa, Azië, Afrika en Zuid-Amerika. In Nederland komt hij in alle provincies voor, maar is vooral te vinden in Noord-Brabant. In Amerika kunnen ze wel 40 centimeter worden, maar hier blijven ze een stuk kleiner, maximaal 16 cm. Het zijn sterke vissen die in allerlei typen wateren kunnen overleven. In vennen zoals de Flaes komen van nature geen of maar weinig vissen voor. Zonder die concurrentie leven er enorme aantallen zonnebaars. Helaas zijn het echte rovers die alle andere kleinere waterdieren opeten, zoals larven van libellen, waterjuffers en waterkevers, jonge kikkers, padden, salamanders, kleine vissen en zelfs waterslakken. Hierdoor kunnen ze grote ecologische schade aanrichten. Waarschijnlijk eten ze ook Amerikaanse hondsvijjes die hier voorkomen en ook een negatieve invloed op de biodiversiteit hebben (zie natuurbericht 1 dec 2016). Als het voedsel schaars wordt, gaan zonnebaarsen elkaar opvreten. Voor de biodiversiteit is het beter als er geen of minder zonnebaarsen in de Flaes zijn, maar de ecologische schade is dan al toegebracht.